

UCHWAŁA Nr 62 PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 17 stycznia 1953 r.

w sprawie zasad organizacji i najbliższych zadań przemysłu torfowego.

Dla zapewnienia rozwoju przemysłu torfowego oraz zaopatrzenia kraju w torf i przetwory z torfu Prezydium Rządu uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Do zakresu działania Ministra Przemysłu Drobniego i Rzemiosła należy:

1) sprawowanie zwierzchniego nadzoru nad wielkimi i średnimi państwowymi zakładami przemysłu torfo-

wego, wydobywającymi torf lub produkującymi przetwory z torfu w sposób zmechanizowany;

2) budowa wielkich i średnich zmechanizowanych zakładów przemysłu torfowego, których produkcja będzie przeznaczona głównie na potrzeby przemysłu oraz na potrzeby opałowe większych odbiorców.

2. Do zakresu działania Ministra Handlu Wewnętrznego należy nadzór nad gospodarczą działalnością Cen-

trali Rolniczych Spółdzielni (CRS) „Samopomoc Chłopska” w zakresie prowadzonego i organizowanego przez tę Centralę wydobycia torfu.

§ 2. CRS „Samopomoc Chłopska”:

- 1) organizuje prawidłowe indywidualne lub zbiorowe wydobycie torfu:
 - a) na gruntach prywatnych — przez ich właścicieli oraz
 - b) na gruntach przydzielonych do eksploatacji CRS „Samopomoc Chłopska” — przez właścicieli gruntów sąsiadujących lub przez inne osoby wydobywające torf na własny rachunek;
- 2) udziela osobom określonym w pkt 1 pomocy fachowej, nadzoruje ich działalność eksploatacyjną pod względem technicznym i zgodności z wymaganiami państwowej służby rolnej, jak również umożliwia tym osobom korzystanie z maszyn i sprzętu do eksploatacji;
- 3) prowadzi na własny rachunek zakłady wydobycia zaspokajające potrzeby lokalne, a pracujące sposobem ręcznym lub częściowo zmechanizowanym.

§ 3. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej nie objęte przepisami §§ 1, 2 i 10 ust. 1 mogą prowadzić eksploatację terenów torfowych.

2. Nadwyżki torfu, uzyskane w porozumieniu z Ministerstwem Handlu Wewnętrznego ponad potrzeby własne jednostek wymienionych w ust. 1, powinny być zgłaszane do dyspozycji jednostek organizacyjnych wyznaczonych przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

§ 4. Działalność w zakresie wydobycia lub przeróbki torfu podlega nadzorowi prezydiów terenowych rad narodowych, sprawowanemu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 5. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na wniosek Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła, zgłoszony w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, w oparciu o zasady podane w § 1 ust. 1 pkt 1 ustali do dnia 1 lutego 1953 r. listę zakładów, które powinny być przekazane do dnia 1 marca 1953 r. do resortu Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła jako baza do utworzenia przedsiębiorstw państwowego przemysłu torfowego.

§ 6. Przekazywanie, o którym mowa w § 5, powinno być dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami i według następujących zasad:

- 1) zakłady przemysłu torfowego należy przekazywać z bazą surowcową tych zakładów i z pełnym wyposażeniem służącym wyłącznie lub głównie ich potrzebom oraz z pełnymi planami gospodarczymi, a także z przyznanymi kredytami inwestycyjnymi i obrotowymi;
- 2) rozpoczęte i zaplanowane prace zabezpieczające, konserwacyjne i remontowe powinny być dokonywane do dnia przekazania zakładów;
- 3) do chwili przekazania zakładów pracownicy nie mogą być przenoszani z zakładów, które mają być przekazane do innych zakładów pracy.

§ 7. 1. Zobowiązuje się Ministrów: Rolnictwa, Państwowych Gospodarstw Rolnych, Leśnictwa oraz Gospodarki Komunalnej do przekazania w użytkowanie CRS „Samopomoc Chłopska” do dnia 31 marca 1953 r. na wniosek tej Centrali terenów torfowych, nadających się do eksploatacji torfu, o ile przekazaniu tych terenów nie stoją na przeszkodzie względy związane z wymaganiami prawidłowej gospodarki rolnej i leśnej. Nie podlegają przekazaniu tereny:

- 1) stanowiące bazę surowcową dla zakładów przemysłu torfowego, określonych w § 1 ust. 1;
- 2) niezbędne dla zaspokojenia potrzeb własnych jednostek organizacyjnych, określonych w § 3 ust. 1.

2. CRS „Samopomoc Chłopska” dostarczy Ministerstwu Przemysłu Drobno i Rzemiosła wykazy terenów, o których mowa w ust. 1.

3. Łącznie z terenami torfowymi przekazaniu podlegają znajdujące się na nich zabudowania oraz urządzenia i sprzęt związane z eksploatacją.

4. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Finansów w terminie 15 dni od wejścia w życie niniejszej uchwały wyda przepisy określające wysokość opłat, jakie będzie uiszczać CRS „Samopomoc Chłopska” za użytkowanie terenów torfowych oraz zabudowań, maszyn i innego sprzętu do eksploatacji torfu.

§ 8. Zadania Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła w zakresie produkcji torfu i przetworów z torfu w 1953 r. oraz prac projektowych i inwestycyjnych ustalają odrębne wytyczne.

§ 9. 1. Zadania CRS „Samopomoc Chłopska” w zakresie produkcji torfu i przetworów z torfu w 1953 r. określa plan tej Centrali w rozbiciu na sposoby i formy wydobycia.

2. Kierując się ustalonym planem wydobycia torfu na 1953 r. CRS „Samopomoc Chłopska” powinna zawrzeć umowy z osobami wydobywającymi torf na potrzeby własne w ramach wydobycia organizowanego i nadzorowanego przez tę Centralę w myśl przepisów § 2:

- 1) na terenach własnych prywatnych właścicieli gruntów,
- 2) na innych terenach przydzielonych do eksploatacji CRS „Samopomoc Chłopska”.

§ 10. 1. Minister Przemysłu Drobno i Rzemiosła utworzy działające pod bezpośrednim nadzorem Zarządu Przemysłu Torfowego:

- 1) przedsiębiorstwa państwowe przemysłu torfowego w terminie do dnia 15 lutego 1953 r.,
- 2) przedsiębiorstwa państwowe przemysłu torfowego w budowie — w terminach określonych w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

2. Minister Przemysłu Drobno i Rzemiosła utworzy z dniem 1 lutego 1953 r. w przedsiębiorstwie państwowym Biuro Studiów i Projektów Drobnej Wytwórczości — dział studiów i projektów przemysłu torfowego. Upoważnia się Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła do utworzenia w 1953 r. w dalszym etapie rozwojowym „Biura Studiów i Projektów Przemysłu Torfowego”.

3. CRS „Samopomoc Chłopska” zorganizuje na szczeblu Centrali i wojewódzkich związków gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska” komórki organizacyjne opracowujące uproszczoną dokumentację techniczną dla potrzeb eksploatacji torfu organizowanej przez tę Centralę.

4. Opracowywanie pełnej dokumentacji technicznej dla przemysłu torfowego prowadzonego przez CRS „Samopomoc Chłopska” należeć będzie do przedsiębiorstwa studiów i projektów, podległego Ministerstwu Przemysłu Drobno i Rzemiosła.

5. Upoważnia się Ministra Handlu Wewnętrznego do utworzenia komórki organizacyjnej dla wykonywania kontroli i instruktażu w zakresie produkcji i dystrybucji torfu, organizowanej i prowadzonej przez CRS „Samopomoc Chłopska” z wyłączeniem spraw nadzoru sprawo-

wanego przez właściwe organy państwowej służby rolnej.

§ 11. 1. Zobowiązuje się CRS „Samopomoc Chłopska” do spowodowania niezwłocznego postawienia do dyspozycji Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła 6 pracowników Zarządu Przemysłu Torfowego CRS „Samopomoc Chłopska”.

2. Zobowiązuje się poszczególnych ministrów do postawienia do dyspozycji Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła oraz Ministra Handlu Wewnętrznego na ich wniosek pracowników posiadających wykształcenie lub dłuższą praktykę w przemyśle torfowym, a nie pracujących w swoim zawodzie, w celu ich wykorzystania do prac w przemyśle torfowym.

§ 12. Zobowiązuje się Ministra Handlu Wewnętrznego do zatwierdzenia struktury organizacyjnej służby torfowej w CRS „Samopomoc Chłopska” oraz do zapewnienia zwiększonej ilości etatów, dostosowanych do powiększonych zgodnie z planem gospodarczym tej Centrali na 1953 r. zadań w zakresie wydobycia torfu oraz do zwiększonej siatki kopalń.

§ 13. Państwowa Komisja Etatów przydzieli na wniosek zainteresowanych ministrów niezbędną ilość etatów:

- 1) dla zorganizowania Zarządu Przemysłu Torfowego w Ministerstwie Przemysłu Drobного i Rzemiosła;
- 2) dla zorganizowania komórki organizacyjnej w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego, wymienionej w § 10 ust. 5, oraz dla umożliwienia wykonania przepisów § 12;
- 3) dla sprawowania, zgodnie z obowiązującymi przepisami, nadzoru nad eksploatacją torfu przez państwową służbę rolną — na wniosek Ministra Rolnictwa.

§ 14. 1. Państwowa Komisja Lokalowa uwzględni w rozdzielniku lokali biurowych i izb mieszkalnych dla pracowników na 1953 r. w m. st. Warszawie potrzeby —

- 1) Zarządu Przemysłu Torfowego oraz Działu Studiów i Projektów Przemysłu Torfowego w Biurze Studiów i Projektów Ministerstwa Przemysłu Drobного i Rzemiosła;
- 2) Zarządu Przemysłu Torfowego w CRS „Samopomoc Chłopska”.

2. Zobowiązuje się prezydium wojewódzkich rad narodowych do zapewnienia lokali dla nowoutworzonych przedsiębiorstw przemysłu torfowego.

§ 15. Zobowiązuje się Ministra Handlu Wewnętrznego do przydzielenia w 1953 r. na potrzeby służby torfowej CRS „Samopomoc Chłopska” 80 motocykli.

§ 16. Upoważnia się Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła do zgłoszenia w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów wniosków na Prezydium Rządu w sprawie włączenia do planu inwestycyjnego 1953 r. nowych tytułów inwestycyjnych dla wykonania zadań o których mowa w § 8, i przeniesienia na ich sfinansowanie kredytów budżetowych z rezerwy budżetu centralnego na właściwe podziały klasyfikacji budżetowej.

§ 17. 1. Zobowiązuje się Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła do:

- 1) wykonania do dnia 1 marca 1953 r. dokumentacji technicznej na zmechanizowaną kopaczkę do torfu;
- 2) wyprodukowania do dnia 31 maja 1953 r. prototypu kopaczki zmechanizowanej;

3) do wyprodukowania maszyn i urządzeń dla eksploatacji torfu w ilościach określonych odrębnymi wytycznymi.

2. Zobowiązuje się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do zapewnienia w 1953 r. CRS „Samopomoc Chłopska” dla potrzeb eksploatacji torfu silników spalinowych w ilości określonej odrębnymi wytycznymi.

§ 18. 1. Zobowiązuje się Ministrów: Rolnictwa, Leśnictwa, Kolei, Transportu Drogowego i Lotniczego, Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz Przemysłu Maszynowego do przekazania zgodnie z obowiązującymi przepisami Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” na wniosek tej Centrali w terminie do dnia 31 marca 1953 r. środków napędowych (lokomobili, motorów itp.) oraz sprzętu transportowego (szyn, wózków, transporterów itp.) przydatnych dla celów wydobycia torfu, a nie wykorzystanych bądź wykorzystanych w stopniu niedostatecznym przez jednostki, w posiadaniu których te środki i sprzęt się znajdują.

2. Zobowiązuje się prezydium wojewódzkich rad narodowych do zebrania danych o środkach napędowych i sprzęcie transportowym wymienionych w ust. 1, a znajdujących się na terenie poszczególnych województw, oraz do podania tych danych do wiadomości CRS „Samopomoc Chłopska” w terminie do dnia 15 lutego 1953 r.

3. Wnioski, o których mowa w ust. 1, złoży CRS „Samopomoc Chłopska” w terminie do dnia 28 lutego 1953 r.

4. Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła zapewni wyremontowanie w pierwszej kolejności środków napędowych i transportowych, o których mowa w ust. 1.

§ 19. 1. Zobowiązuje się CRS „Samopomoc Chłopska” do przedłożenia Ministrowi Handlu Wewnętrznego w terminie do dnia 31 marca 1953 r. projektu tabeli opłat (gotówką lub w naturze — torfem), które mają być uiszczane przez konsumentów wydobywających torf pod kierownictwem organizacyjnym tej Centrali w zamian za jej usługi.

2. Opłaty powinny być ustalone w takiej wysokości i tak zróżniczkowane, by wpływały na zachęcenie wydobywających torf do stosowania wyższych technicznych form wydobycia (używania kopaczek do torfu i mieszarek).

§ 20. Zobowiązuje się Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła oraz Ministra Handlu Wewnętrznego do podjęcia odpowiednich czynności:

- 1) o uzyskanie z ZSRR potrzebnej dokumentacji technicznej dla przemysłu torfowego;
- 2) w sprawie wyjazdu do ZSRR pracowników przemysłu torfowego w celu zapoznania się ich z nowoczesnymi metodami eksploatacji i przeróbki torfu;
- 3) o spowodowanie przyjazdu specjalistów radzieckich dla uruchomienia pierwszych wzorcowych przedsiębiorstw przemysłu torfowego i przeprowadzenia odpowiedniego instruktażu oraz o uzyskanie innej pomocy technicznej w tym zakresie.

§ 21. Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego oraz CRS „Samopomoc Chłopska” po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych przedstawi Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do dnia 28 lutego 1953 r. wnioski w sprawie regulacji płac w jednostkach przemysłu torfowego.

§ 22. 1. Zobowiązuje się Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła do prowadzenia szkolenia kadr dla potrzeb przemysłu torfowego.

2. CRS „Samopomoc Chłopska” prowadzić będzie we własnym zakresie szkolenie przykładowe pracowników torfowych.

3. Odrębne wytyczne określą zadania w zakresie szkolenia kadr przemysłu torfowego na 1953 r.

§ 23. 1. Minister Handlu Wewnętrznego ustala zasady dystrybucji torfu opałowego na cele rynkowe i administracyjne oraz wyłącza na wniosek właściwych wojewódzkich rad narodowych poszczególne tereny o nasilonej eksploatacji torfu od dostaw paliw dysponowanych centralnie.

2. Zarządzenia wydane w myśl przepisów ust. 1 są obowiązujące dla wszystkich odbiorców węgla rynkowego i administracyjnego.

§ 24. 1. Zobowiązuje się wszystkich zainteresowanych ministrów, a w szczególności Ministrów: Przemysłu Drobego i Rzemiosła, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Materiałów Budowlanych, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego, Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz Handlu Wewnętrznego jak również CRS „Samopomoc Chłopska” do opracowania w ciągu 1953 r. zasad stosowania torfu w zakładach im podległych, w pierwszej kolejności w zakładach ceramiki budowlanej, hutach szkła, gorzelniach, browarach, mleczarniach i innych zakładach położonych w pobliżu torowisk oraz do poczynienia kroków w kierunku stopniowego przestawiania wymienionych zakładów na używanie torfu zamiast węgla.

2. Zobowiązuje się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do uzupełnienia przepisów regulujących zaopatrzenie przemysłu w paliwo przepisami o zaopatrzeniu przemysłu w paliwo torfowe.

§ 25. Zobowiązuje się prezydium wojewódzkich rad narodowych do udzielania pomocy zakładom przemysłu torfowego prowadzonym przez CRS „Samopomoc Chłopska” w zakresie eksploatacji i zbytu torfu i do roztoczenia opieki nad ich działalnością oraz do wyznaczenia spośród członków prezydiów wojewódzkich, powiatowych i gmin-

nych rad narodowych osób odpowiedzialnych za realizację tej pomocy.

§ 26. Odrębna uchwała Prezydium Rządu określi dalsze zadania związane z intensyfikacją produkcji torfowej.

§ 27. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały tracą moc obowiązującą przepisy uchwały nr 87 Prezydium Rządu z dnia 20 lutego 1952 r. w sprawie zasad organizacji i intensyfikacji produkcji torfowej (Monitor Polski Nr A-19, poz. 236) z wyjątkiem:

- 1) § 9 ust. 1, §§ 11 i 12 oraz § 25 ust. 2;
- 2) w § 12 ust. 3 wyrazy „Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa prezydiów WRN” zastępuje się wyrazami „Wojewódzkie Zarządy Wodno-Melioracyjne”;
- 3) w § 25 ust. 2 pkt 2 po słowach „do programu wydziałów rolnych” stawia się przecinek oraz dodaje się słowa „wodno-melioracyjnych i leśnych”; dalsza treść pkt 2 pozostaje bez zmian.

§ 28. Przepisom niniejszej uchwały nie podlegają tereny torfowe określone przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami:

- 1) położone w obrębie okręgów ochrony sanitarnej i górniczej uzdrowisk;
- 2) zawierające borowinę leczniczą, potrzebne dla celów leczniczych.

§ 29. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrowi Finansów, Ministrowi Przemysłu Drobego i Rzemiosła, Ministrowi Handlu Wewnętrznego oraz innym zainteresowanym ministrom.

§ 30. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia z mocą od dnia 17 stycznia 1953 r.

Prezes Rady Ministrów: *B. Bierut*